1.12.2024

מברק למשקיעים לסיכום חודש נובמבר 2024

משקיע יקר

עליות שערים חדות בוול סטריט גם החודש, כשאי הודאות הפוליטית הוסרה עם בחירתו של הנשיא טראמפ לכהונה שניה, והפעם עם רוב גם בסנאט וגם בבית הנבחרים, מה שיאפשר לממשלו חופש מוחלט בהנהגת רפורמות ויישום מדיניות. הבורסה בת"א הגיבה בחיוב גם למגמה מחו"ל וגם להסדרה בלבנון, מתוך ציפייה שהורדת מפלס האש תוביל אולי לחזרתם של המשקיעים הזרים להשקעות בישראל.

החשש בארה"ב היה ממקרה של תיקו בבחירות ועיכוב בהכרעה על זהות הנשיא ואופי ממשלו. הניצחון המוחץ של טראמפ יחד עם שליטה מלאה בבתי הנבחרים, תמנע שיתוק שלטוני ותאפשר לנשיא לממש מדיניות שמרנית שתטיב מאוד עם המגזר העסקי בארה"ב, לכאורה.

מדיניות כלכלית רפובליקנית דוגלת בעקרון השוק החופשי עם מינימום התערבות של השלטון המרכזי, לרבות הפחתת רגולציה והקטנת מסי החברות. טראמפ הוריד את שיעור מס החברות מ-35% בתחילת הקנדציה הקודמת ל-21%, וכעת בכוונתו להפחית עד לשפל של 15% בלבד. שחרור רגולציה יקדם הליך של מיזוגים ורכישות, שכעת תקועות על ידי הרגולטור מחשש לפגיעה בתחרות.

טראמפ מתכוון גם להגדיל את חוב הממשל שעומד על 36.08 טריליון דולר היום, בכ-4 טריליון דולר נוספים, ובכך להקפיץ את יחס החוב לתוצר מכ-130% לכ-140% (שיא של כל הזמנים). כדי לחזק את היצרנים המקומיים טראמפ מתכנן העלאת מכסים של 10% לפחות, בדגש על קנדה, מקסיקו וסין. עוד בתוכניותיו גירוש המוני של מהגרים לא חוקיים.

הבעיה המרכזית עם תוכניותיו אלה של טראמפ היא הקפצה כמעט ודאית של שיעור האינפלציה ליבה, שעדיין עומדת מעל הגבול העליון של היעד (3.3%), כתוצאה מגידול בעלויות השכר ומחסור בעובדים לא מיומנים, תלות בייצור מקומי יקר ולא יעיל, וגידול משמעותי בהוצאות הממשלה שיביא לגידול בביקוש המצרפי במשק.

בקדנציה הראשונה טראמפ פעל בסביבה של העדר אינפלציה וריבית אפסית, ולא כך הפעם. הגל הראשון של ההתפרצות האינפלציונית בימים שאחרי הקורונה ופרוץ המלחמה באוקראינה עדיין לא הסתיים, וכעת ישנה סכנה מוחשית לפרוץ הגל השני שיהיה חזק יותר, ויחייב את הפד להגיב בהעלאת ריבית לערכים שלא נראו במיליניום הנוכחי.

עליית ריבית בשעה שרמת החוב העולמי לתוצר מצויה בשיא של כל הזמנים, כשתמחור מדדי המניות בועתי ומתוח לרמה השנייה בהיסטוריה וכשמחירי הבתים ביחס לשכר הוא הגבוה מעולם, תביא במוקדם או במאוחר לאירוע שמיטת חובות מאז'ורי קטסטרופלי של פעם במאה שנים, כמותו לא נראה מאז השפל הכלכלי הגדול שפרץ ב-1929.

שוק המניות בת"א זינק בשיעור דו ספרתי בחודשיים האחרונים, מאז פיצוץ הביפרים וחיסול נסראללה, וככל שהתבהרה תמונת האיום ההולך ופוחת מחיזבאללה. אך מי שראה בחזונו את הסרת האיום מלבנון באופן סופי ומוחלט, התבדה עם פרסום סעיפי ההסדר, ממנו עולה שמחבלי הארגון ישובו להתבסס מטרים בודדים מגדר הגבול.

הימים שאחרי מלחמה הם בדר"כ התקופה הטובה ביותר לכלכלה, עם חזרת האופטימיות הצרכנית, חגיגת הוצאות, התחדשות ושיקום. לצערנו, זה לא המצב הפעם: ראשית המלחמה כלל לא הסתיימה כל עוד ישנם 101 שבויים וחטופים בעזה ואוגדות שלמות יוסיפו לתמרן ברצועה ולנהל שם ממשל צבאי והכנה להתיישבות.

שנית, האיום המרכזי מאיראן לא הוסר כלל, והיא תשוב לחזק ולחמש את טבעת האש סביב מדינת ישראל. לכל אלה יש להוסיף את משך המלחמה הארוך והכפלת תקציב הביטחון באופן פרמננטי לשנים קדימה, בתוספת העובדה שאת המלחמה הזו הפסדנו כבר ביומה הראשון, והפצע לא יגליד לעולם.

בשנה הבאה נתחיל לשלם במסים ופגיעה בשירות לאזרח, כשהמאבקים החברתיים עולים מדרגה עם חזרת ההפיכה המשטרית ואי השוויון בנטל. אין לצפות להתאוששות כלכלית וזינוק נוסף בבורסות.

אלדר גנזל

מנכ"ל

אין באמור כדי להוות ייעוץ השקעות ו/או תחליף לייעוץ אישי המתחשב ומותאם לצרכי ונכסי כל אדם בידי יועץ השקעות בעל רישיון